

Необхідно підкреслити, що в методичних роботах є лише окремі зауваження щодо залежності методики викладання іноземних мов у немовних закладах від особливостей факультету. Зазначені вище критерії не можуть вважатися повними, а їх визначення – кінцевими. Але можна вважати, що і в такому вигляді вони можуть бути корисними при вирішенні спірних питань методики.

С. І. Нешко

ПЕРЕКЛАД – ЯК ВИД АВТОРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕКСТУ

Ще за часів виникнення писемності з'явилася потреба у тлумаченні текстів, малюнків та інших видів інформативного матеріалу. Доречним був розподіл перекладацької діяльності на дослівний переклад і вільний переклад. Художній текст потрібно розглядати з урахуванням емотивно-експресивного настрою автора, тоді як технічний текст потребує точності формулювань і розуміння тематики. Наведемо лише декілька прикладів точної/неточної передачі і значення слова. Наприклад, слово «вершина» має декілька певною мірою рівноцінних варіантів перекладу: *top*, *summit*, *crest*, *peak*. Вибір слова навмання виключений. Потрібен детальний аналіз тексту, що вимагає додаткової ерудиції перекладача. «Гор» – первинне тлумачення – «верхня частина, верхній кінець, вищий ступінь». Досить схожим буде значення «*peak*» – «пік, гостра вершина; гора; вища точка; вершина», але додаткові значення розкриють детальніше діапазон вживання даної семантичної одиниці. Так, автор може мати на увазі злет і падіння чи емоційність висловлювання – «на піку слави». Доволі складним для первинного тлумачення буде слово «*crest*». Безпомилковим у технічному тлумаченні буде «пік навантаження», але вже в літературному мовленні слово набуває поетичності, а зі стилістичною позначкою «фіз» – це буде гребінь (вершина) хвилі.

Іноді два синоніми зі спільної сфери вживання можуть мати незначні, але контекстно суттєві розбіжності. Простежується на прикладі «*арех*» і «*vertex*». Так, щоб позначити вершину трикутника, доречно вжити «*арех*», тоді як при порівнянні вершин «*vertex*» – «найвищою позицією». Проте в більшості випадків два терміни взаємозамінні.

Науковці жваво досліджують вершини графа і, обираючи термін для перекладу, треба зрозуміти думку науковця, бо сам по собі «граф» вже є вершиною «*vertex*», та у словосполученні «*graph node*» швидше за все йтиметься про «вершину графа», а не про вузол, адже первинне значення «*node*» – саме «вузол». Тож, як бачимо, синонімічний ряд для вибору перекладу слова «вершина» – досить великий. Як правильно обрати серед *арех*, *corner*, *node*, *peak*, *pinnacle*, *summit*, *top*, *vertex*? Алгоритм складний, але при системному підході дозволить виділити необхідний термін серед

інших. По-перше, дослідити переклад у словнику та простежити за стилістичними позначками. По-друге, ознайомитись із вживанням даних лексичних одиниць у мові оригіналу. По-третє, зважаючи на всі додаткові значення, які супроводжують семантику слова, обрати кінцевий варіант.

З вищесказаного можна зробити висновок, що перекладацька майстерність – це поєднання знання, копіткої праці над дослідженням мови та, безперечно, ерудиція перекладача.

І. Б. Радченко

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МОВНИЙ ПОРТФЕЛЬ ДЛЯ ІНЖЕНЕРІВ

Зміна політичного курсу багатьох європейських держав обумовила інтенсифікацію інтеграційних процесів, а разом з нею й зростання інтересу до іноземних мов. На сучасному етапі Європа стає якимось багатонаціональним і багатомовним цілим, де для нормальної адаптації до умов життя дійсно важливим стає знання різних мов, у зв'язку з чим зростає природна мотивація до їх вивчення. Багато держав активно включаються в загальну діяльність, вводять вивчення різних мов, розробляють і здійснюють програми з підтримки місцевих мов, інтеграції іммігрантів у нове культурно-мовне середовище й збереження культури етносу.

У європейських державах проводиться робота за такими напрямками: досліджується рівень володіння іноземною мовою, поширення програми «загальноєвропейський мовний портфель», відповідно до якої задаються рівні володіння мовою, які дозволяють порівняти компетентність усіх громадян у сфері різних мов.

«Загальноєвропейський мовний портфель» – уніфікована вимога до оцінювання рівня мовного розвитку. Це особливо важливо в тому випадку, коли людина пропонує свої здібності на міжнародному ринку праці і її рівень володіння різними мовами повинен бути оцінений за єдиною схемою. Початок цієї програми було покладено в листопаді 1991 року у Швейцарії на міжурядовому симпозиумі, де розглядалися питання розроблення загальноєвропейських компетенцій володіння мовою.

Загальноєвропейські концепції володіння іноземною мовою містять основні положення сучасного підходу до вивчення нерідких мов на різних освітніх рівнях і в різних умовах. Будучи практичною реалізацією загальноєвропейських концепцій, мовний портфель покликаний в умовах сучасної інтеграції європейських держав:

- по-перше, впроваджувати у практику перспективну освітню ідеологію у сфері іноземних мов;
- по-друге, розвивати й підтримувати мотивацію кожної людини до вивчення мов протягом життя;